

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Bákóczy-utca 20. sz. Telefonszám 300.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetések árszabály szerint.

Földet a magyarnak.

Érsek urunk nemes lelke, a társadalmi bajok mélyébe látó értelme szüntelenül keresi az eszközöket, amelyekkel a magyar föld rögéhez kösse a magyart s lelkében szeretetet, értelmében világosságot gyújtson, hogy rendületlen támaszai lehessenek a keresztény Magyarországnak.

Elhatározta, amint értesülünk, hogy az érseki uradalmak bérleti szerződésének lejártával kis parcellákban adja bérbe uradalmát. Száz meg száz magyar szive mond neki majd ezért hála, száz meg száz magyar családot ment meg vallásának és e sokat szenvedett, zsarolt hazának.

Érsek urunk e nemes tette hadüzenet a kivándorlók hiénáinak, az erkölcs démonainak, mert az a kivándorló, a hazaszeretettől üzetve, ha haza is jön, nem szintiszta érzelmű magyar már. Megváltozott lelki világgal, rosszra hajló tudatlansággal tér vissza, amit naponta tapasztalhattunk a visszavándoroltakban, akik gyakran még ügynökeivé is válnak azoknak, akik a kivándorlásra esábitanak. Bármennyit hoz is haza a külföldről, a magával hozott pénznek meg van a mérge is. Sok mérge, mert az ilyen, idegen helyeket látott emberekbe beoltották azon nemzetközi elveket és eszméket, melyek újabb elhíntés által a hazai szociáldemokratákat termelik, még pedig egészen reakcionárius irányban.

Az érsek terve, ha nem is segíti elő közvetlenül a birtokszerzést, de támogatja a lelkekben élő honszeretetet és biztosítja a parasztnak a megélhetést és a biztos otthonalapítást. Ezzel utját vágja a könnyű elcsábítás lehetőségének, aminek oly jó médiuma a magyar, különösen a magyar paraszt.

A mai viszonyok között első kötelesség a magyar paraszt támogatása itthon. E támogatás folyamán érezni fogja, hogy a haza szeretete vele szemben ismét és pedig a réginiél

is jobban megnyilvánul és magasztos példaadást fog mutatni még azoknak is, akik az élet viharában könnyebben siklanak át, de akik a haza szeretetét oly megható vonásokkal, mint az itthon élők, sohasem tudják kimutatni.

Az érsek terve a földmivést a vagyonban erősebbé a lélekben nemezebbé óhajtja tenni és így hazafiasabbá is. Így fog ellentállhatni a viharnak, így lesz elszánttá annak a védelmében, amit szentnek ismer, így lenne legyőzhetetlenné, ha állami egységünk megvédésére kerülne a sor.

Megmenti az érsek a szegényt a parcellázás üzereitől is, mert üzérkedés csak a parcellázás, a spekuláció hasonlós érdeke. Elmondhatjuk egész bátran, hogy a mostani parcellázások inkább rontják, mint javítják a kisgazdák helyzetét, mert azok a birtokok, melyek a parasztbirtokok állítólagos erősítésére a pénztőzsérek kezén átmennek, sok bajnak az okozói.

A munkás mozgalom is egészen más irányt vesz azon területeken, ahol e bérrendszer meghonosul. Nem lesz kit izgatni, mert a bérlő szegény magyart, aki örömmel, szívvél-lelékkel áll az ekéhez, nehéz lesz a békés, biztosított otthonából elcsábítani. Megszűnik az izgatás, meg az áldatlan bérharc is, mely mérges hidraként üti föl fejét itt is, ott is.

Megmutatja érsek urunk, hogy van védelem a szegény ember részére, csak krisztusi szeretetben megerősödött akarat kell hozzá. O maga alkalmazza a mentőeszközt, követendő példaképen. Segíteni kell azonban e munkáját másoknak is.

Biztosítani kell a szegénynek esetleg a bérléhez szükséges összegét a szövetkezeteknek, a községi pénztintézeteknek. Csakhogy ezeknek egészséges alapokon kell nyugodniok és nem szabad, hogy a merő egyéni anyagi érdek eszközeivé aljasuljanak. Szóval a becsületes hitelnyújtást is biztosítani

kell a ma garázdálkodó hiénák ellenében.

Ezen eszközök alkalmazásával fejtheti ki majd áldásos hatását az otthon védelem biztosítása érdekében alkotandó törvény, amely meg van Németországban, Angliában, Amerikában csak nálunk rugkapálódznak ellene, mert ez teszi lehetetlenné, hogy a családapát megfoszthassák munkájának gyümölcsétől.

A pénzszerzésnél az állam is segíthetne Norvégia, Svédország, Dánia és Svájc mintájára, ahol maguk az államok szereznek pénzkölcsönöket a parasztnak, ahol maguk a törvényhatóságok még azt is megteszik, hogy földet vásárolnak, s azt földarabolva, előnyös föltételek mellett munkásoknak és kisgazdáknak juttatják bérbe.

Érsek urunk példáját többen is követhetnék, de azon érzelem vezessen mindenkit, amely őt vezeti, hogy tudni illik, hasznára legyen a népnek, mert csak jóakarattal és erős szívvel lehet azon a népen segíteni, amelyben ma már elfásultság folytán hiányzik az erős akarat is, pedig a magyar paraszt régente mindig nevezetes volt erős akaratáról.

A magyar haza érdeke kívánja tehát, hogy győzzön a jó példa. Nemesebb és szebb cselekmény ma el nem képzelhető, minthogy gazdagabb mágnásaink és nagybirtokosaink azon felül, hogy lelkesen propagálják a kisemberek helyzetének javítását célzó ügyeket, jó példával maguk járjanak elől.

Éljen a pápa!

Ötven éve, hogy Szentséges Atyánk első áldozatát bemutatta az Urnak. A lelkek millióinak öröm ünnepe ez a nap. Az öröm és hála érzelmei, melyek százmilliók szívéből törnek elő, termékenyítő viharoként zúgnak végig e földön. A jégmezők kis fatemplomától a zambezi missiók kápolnájáig, a föld határából annak végeig, egyet énekelnek: „Tartsd meg Isten Szent Atyánkat, Krisztusnak helytartóját!”

Az új végrehajtási novella dacára is csekély havi részletfizetésre szállítunk dusan felszerelt raktárunkból

elsőrendű varrógépet, kerékpárt, grammofont lemezekkel.

Előre haladott idény végett kerékpárok mélyen leszállított árban kaphatók. Ugyisintén pneumatik és alkatrészek is. Egyben felkérjük a n. é. közönséget, hogy mielőtt bárhol grammofont venne, a saját érdekében, minden vételkötelezettség nélkül, tekintse meg a mi raktárunkat.

Legolesőbb árak! 6 évi jótállás! Készpénzfizetésnél árengedmény! 519-12-7

KOVÁCS BÉLA és TÁRSA, SZABADKÁN, Kazinczy-(Gombkőfő-)utca.

Nem fenséges dolog, hogy mi ennek a világegyháznak tagjai lehetünk? Gyermekai Krisztus népes családjának, melynek atyja a földön a Pápa. A lelkek ezen országának nincs határa, hegyek, folyók, vámsorompók nem korlátozzák, sehol sem idegen, mindenütt otthon van. A pápaság is az egész világé, mindnyájunk közös kincse. Hatalma, ereje a mi erőnk, hanyatlása a mi gyengeségünk, fájdalma a mi szomorúságunk. „Mindenütt otthon van s így nemzeti, de sehol sem úgy hogy alattvaló legyen. Nemzeti, mint az édes hazai föld, melyből boldogulásunk föltételeit szívjuk; nemzetközi, mint a napvilág, mely a hazai földet melengeti, hogy meg ne fagyjon, hanem gyümölcsöt hozzon.”

Mi magyarok túlaradóan éreztük az erkölcsi világ é napjának jótévő erejét. A történelem lapjai elmondják nekünk, hogy Szent Péter utódai voltak minden időben hazánk legnagyobb jótévői.

Magyar katolikus testvérek, ujtsuk fel e napon a régi hűséget, mely őseink lelkét Róma iránt eltöltötte. Mindazok, kik hisznek az evangéliumban és igazságot olvasunk ki a történelemből, küldjük e napon szeretetünk és ragaszkodásunk érzelmeit az örök város felé! Zengjen az ének, hevüljön a szív: mindnyájunk atyja nagy ünnepet ül. Szentséges Atyánk áldozatának illata úgy is értünk, fiaiórt, emelkedik az égbe: legyen mindnyájunk imája legszebb kísérete az oltárhoz lépő aranyimés pápának.

A magyar püspöki kar a jubileum alkalmából magasztos szellemben írt közös pásztorlevelet adott ki, melynek végső pontja a következő:

Végül az aranyimés napját, mint közös ünnepet szeptember 18-ika után következő vasárnapon — szeptember 20-án — üljük meg hazánkban hűveink. — Az előző (szombat) este az Urangyala után fél órai harangszó figyelmeztessen O Szentsége jubileumára. Vasárnapon mondassék ünnepi szentmise Te Deummal, melynek végeztével kitett Oltárszentség előtt imádkozzanak a hűvek a Szent Atya testi, lelki jólétéért s nemes szándékainak megvalósulásáért.

Szabadkán is szóltak ma a harangok, hirdetve a katolikus egyház fejének örömet. Vasárnap pedig ünnepi szent mise lesz utána szentségimádással.

A vármegyék új beosztása. Az általános választójog törvényjavaslatról még teljesen biztosat senkinek sem tudunk, annál többet kombinálnak. Legujabban a vármegyék új beosztásáról közölnek kimutatásokat. Ezek a közlemények azonban, mert nincsenek kommentárokkal kísérve legalább is megközelítik a valószínűséget, ha nem is a tisztaválót.

A megyék beosztása szerint az erdélyi részekben a mai tizenöt vármegye helyett, melyek közül négy magyar és tizenegy oláh többségű, az új beosztás szerint csak tizenhárom vármegye lenne: öt magyar, egy német és két oláh többségű.

Bennünket délvidékieket a következő részek érdekélnék, melyek igen fontosak úgy politikailag, mint a közigazgatás szempontjából. A beosztás most magyarosodás szempontjából van még csak tekintve. E szerint a Tisza-Maros szögén Arad vármegyét lehet könnyen magyar többségűvé tenni, akként, hogy a nagyhalmágyi, borossebesi, borosjenői járást, valamint Talpas és Seprős községeket, a Bihar déli részéből alakítandó megyéhez kapcsoljuk, míg a csanádmezei battonyai és kovácsai járást Arad-

hoz csatoljuk. Ezzel a román nemzetiségi törekvések évtizedes nehéz munkával kivívott pozíciója Aradmegyében önmagától összeomlik és az Aradon fölhalmozott román gazdasági és kulturális erő szintén elszenvedésre lesz kárhóztatva. Csanádmezeje Torontál perjámosi és nagyszentmiklósi járásával lenne kárpótlendő, míg Torontál és Temes déli részéből Versee székhellyel új megye alakítandó.

A Tisza balpartján Biharból Arad megye főntebb említett északi részéből és Békés megye szeghalmi járásából két nagy magyar vármegyét lehet alkotni. Szatmárból, Ugoesából és Szabolcs nyírbátori járásából szintén. Szilágymegyét megfelelő kikerekítéssel szintén magyar többségűvé lehet tenni, úgy, hogy a Tisza balpartján csak egy nem magyar többségű vármegye maradna: Máramaros, (viszonylagos rutén többség).

Nyílt levél

Méltóságos Latinovits Pál urhoz.

A katolikus ügynek egyik legnagyobb baja, hogy ellenségei mindig nagyoknak elismert férfiak neve alatt intézik támadásaikat a katolikus ügy ellen. A nagyok nevével ámitanak tömegeket, a nagyok nevével akarják a felületesen gondolkodók szívét lógni a mérget. És sajnos, még ma is akadnak nagyok, akik a nevükkel üzött játékok közömbösséggel engedik meg.

Méltóságos ur, egy sok helyen szerkesztett, „Bácsmege” című lapnak lapvezére, de tudunkkal egy bácskai kath. népszövetségnek elnöke is. Alkalmunk volt többször a legnagyobb tisztelettel megemlékezni méltóságodnak vallásos áhitatáról s más oly érdemeiről is, melyek bizonyára fényes helyet biztosítanak méltóságodnak a Bácska történelmének lapjain.

De ennek dacára is fájdalommal kell tapasztalunk, hogy a fent nevezett lap, melynek sulyt méltóságod neve kölcsönöz, sokszor a katolikus nagyok s a katolikus elvek ellen tör, így hitetve el olvasóival, hogy méltóságod is, az ugynevezett szabadgondolkodók táborával, elítéli a katolikus jellegű mozgalmakat. Azt, hogy e lap érdemesnek sem tartotta megemlíteni méltóságodnak dicsőséges szereplését a bácskai kath. népszövetség kebelében, talán fölösleges megemlítenünk, de ez is bizonyítja, a katolikus nagyjaink ellen intézett támadó cikkekkel egyetemben, hogy a laptól távol áll a katolikus érzés, a katolikus világnézet és szívesebben áll ellenségeink sorai közé azon zászlóval, melyre méltóságod nagysúlyu nevét írni engedte.

Epen ezért kérjük méltóságodat, kegyeskedjék odahatni, hogy az ön nevével, mint lapvezérével vissza ne élhessenek, e nevet ámitásul ellenünk ne használhassák.

Nem akarjuk mi ezzel a sajtó vagy vélemény szabadságot korlátozni, de szeretnénk, hogy méltóságod neve, mint a kath. világnézet harcosának neve, ne lehessen harc eszköz mások kezében ellenünk; szeretnénk azért, mert e névnek méltóságod hithűsége tiszteletet követelt eddig. És ha kérésint intézünk méltóságodhoz, tesszük csak azért, mert tudjuk, hogy a lapvezér neve irányt jelent, méltóságod pedig katolikus ellenes irány vezére, tetteiből ítélve, lenni nem akar. Tudjuk, hogy a lapvezér megkövetelheti lapjától saját elveinek és dicső elvtársai elveinek és neveinek tiszte-

letben tartását anélkül, hogy ezzel bárminő szabadságot is korlátozna.

Nem tudjuk, minő érzelmekkel fogadja méltóságod e tiszteletteljes nyílt levelünket. De bárminők legyenek is ezen érzelmek, minket megnyugtat az, hogy nyílt levelünk megírásakor elmulaszthatatlan kötelességet teljesítünk.

Midőn kérésünket megismételjük, fölöslegesnek tartjuk, hogy külön is felsoroljuk azon cikkeket, melyek a méltóságod lapvezérének jegye alatt megjelenő lapban katolikus nagyjainkat, a katolikus világnézet dicső harcosait durván támadják.

HIREK.

Tájékoztató.

Szeptember 20. Bucsú Kelebián.

Szeptember 27. A szabadkai kath. Legényegylet szüreti mulatsága.

Október 4. A szabadkai löversenyegylet löversenyei.

Keresztfeltétel.

A Szabadka szabad királyi város kegyurasága által épített és Moravetz Zsigmond budapesti műépítész tervei szerint készült Nagyfényi római katolikus templom keresztfeltétele folyó hó 20-án délután három órakor történik meg fényes ünnepek keretében, mely alkalommal a város képviselőjében megjelenik dr. Bíró Károly kir. tan. polgármester, Váli Gyula városi építész és számos törvényhatósági bizottsági tag.

A szentelést Lukácsy István tiszteendő végzi.

Említést érdemel az a körülmény, hogy a templomnál előforduló összes iparos munkát szabadkai derék iparosaink végezték. Nevezetesen: az összes építési munkálatokat Kladek István, Lulics Félix és Társai, a kőfaragó munkát a szabadkai kőfaragó és márvány ipar, a vasbeton és burkoló munkát Morvai Antal és Novák Mihály, a vasbetonhoz szükséges vasak összeállítását Vászics Péter lakatos mester, az ács munkát Birkás Antal, a tetőfedő munkát Béla János cserépfedő mester, az asztalos és lakatos munkát Faragó János, az összes diszes üvegezést Fekete Endre szabadkai iparosok végezték. A bádigos munkát, valamint a keresztfeltétele Malatinszky Jenő helybeli bádigos iparos eszközli.

Dicsőreget érdemel Moravetz Zsigmond budapesti műépítész, az általa tervezett remek mű alkotásának művészetéért, mert egy ily sikerült templom nem csak a nagyfényi pusztán, hanem bármely nagyobb városnak is dicsőségére válnék.

Különösen dicsőreget érdemel Váli Gyula városi építész, ki a templom művezetését és ellenőrzését teljesíti, valamint Kladek István, Lulics Félix és társai, akik a Raichl J. Ferenc építész csödbe jutása folytán vállalkozó nélkül maradt templom összes munkáját a legnagyobb tökéletességgel teljesítik.

— **Hitoktatói értekelet.** Hétfőn délután négy órakor, a Szent-Teréz plébánián hitoktatói értekelet lesz.

— **A ludasi plébános.** Dr. Várossy Gyula, kalocsai érsek, értesítette a várost, hogy Takács Gáspárt ludasi plébánosnak kinevezte, s működésére kéri a tanács támogatását is.

— **Adományok a szt. Erzsébet szoborra.** Vukmanov Simokov Agnes gyűjtött a 49. számú iven. Szárics Krisztina, Simokov

Kladek, Tománovits és Társai géptéglá, cserép és mészegető gyára Szabadkán, a zentai vasut mentén.

Ajánlja a legjobb minőségű gyártmányait. — Kitűnő minőségben gyárt: 514-30-10
elsőrendű fali és géptéglát, kút és burkolattéglát, szárazon sajtolt gőztéglát, olajos disztéglát, párkány- és padlástéglát, első és másodrendű hodfarku tetőcserepet, kömentes darabos és oltott meszet.
Pontos kiszolgálás! Telefonszám 88. Olcsó árak! Telefonszám 88. Pontos kiszolgálás!

V. Agnes, Csoviics Klára, Lapos Istvánné, Szárics Márkóné, Vukov Teréz 1 kor. Szudárovics Matild 60 fill. Ivics Marcel 50 fill. Vukmann Mária, Ifkoviics I. György, Horvácki Lukács, Vukov Tamás, Péics T. Antal, Vujkoviics L. Róza, Anisics Máté, Csóviics Kuzmann, Marcikiics Máté, Ifkoviics Cecil, Osztrigonác Lujza, Bleszits Pál, Kovács Erzsébet, Mlináček, Nagy Ferencné, Rógics János, Lukács Margit. N. N., Neoresics Luca, Cviin Katalin, 40—40 fill. Lulics N. 32 fill. Vukoviicsné, özv. Létmányiné 30—30 fill. N. N. 28 fill. Vukman Etel, Vukman Krisztina, Vukman Margit, Vojniics H. Jakab, Mamuzsich Márta, Kulunesics Anna, Milkoviics Lőrinc, Ivics Máté, Vukmanov S. Kriszti, Vojniics Z. Anna, Seiner Albertné, Baicsics P. Istvánné, Jurics Kata, özv. Polákovics Pálné, Malkoviicsné, Gerics Anna, Kálics Johanna, Csóviics Jakab, Tugyi Albert, Kovanka Istvánné, Makoviics József, Gabrics Pál, Szmolenszky János, Budinseviics Alajos, Szántó Lukács, Vukov Balázs, Merkoviics Ernő, Kopiloviics Cilka, Tikvicky Miska, Moravesics Manda, Vojniics Józsefné, Kollár Cecil, Mária, Cviinné, Klopacné 20—20 fill.

— **A tavankuti templomépítő bizottság elnöke** Ersek urunk a tavankuti templomépítő bizottság új elnökévé, a távozó Mészáros Béla helyébe Vidákovics Pált nevezte ki.

— **Az „Apatini Uj Lap.”** Megirtuk mai számunkban, hogy Apatinban dr. Rajcsich László szerkesztésében magyar heti lap indul meg. Hírünk kiegészítésül megírhatjuk, hogy a lap keresztény szociálista programmal indul, s Szavadill József, apatini lelkes nagyiparos nemeslelkűségéből politikai lesz. A szerkesztő erőteljes, az igazságot lelkesedni tudó és akaró egyénisége Bácskában ismert. Csak fejlődni fog benne a nemes és igaz szeretete, melyet tudomásának révén bizonyára értékesíteni is fog a köz javára. Udvozöljük új laptársunkat.

— **Panamák Zentán.** Zentáról írják: Csinos kis dolgokban rendelte el a tegnapi közgyűlés a vizsgálatot, Hitri Péter városi képviselő indítványára. — Az egyik a nemrégiben megjelent Bíró féle röpírat, melyben szerzője nem kevesebbet állít, mint, hogy Molnár Sz. Vince egyesekkel összejárva, körülbelül husz évre elegendő nyomtatványt rendeltetett meg és szállított, a másik pedig Nagyabonyi András városi képviselő ur ellen irányul, a ki is, mintegy 100 korona értékű városi tulajdont képező trágyát vitetett ki földjére, minden bejelentés és engedély nélkül. Hogy mennyiben igazak e dolgok, azt a megindított vizsgálat lesz hivatva kideríteni. Az eredményt annak idején majd közölni fogjuk lapunkban.

— **A kulai iparostanonciskoláról.** A kulai iparostanonciskolai felügyelő bizottság tegnapi ülésében lemosta azon szegényfoltot, melyet az ottani keresztény társadalom majdnem két évtizeden keresztül elviselt, s mely abban állott, hogy tizenhárom keresztény tanító mellett egyetlen zsidó tanító vezetésére volt bízva az iparostanonciskola. Az eddigi igazgató, Csajági Bernát helyébe ugyanis Baumann Antalt választotta meg az iparostanonciskola igazgatójává. Kivüle megválasztattak még tanítókká: Neszt Rezső, Váradi Gyula és Csajági Bernát. Utóbbi nem mellőzték, mert a bizottság értekezése azt sugallta, hogy rajztanfolyamot végzett egyént előnyben kell részesíteni. De hát nem végezhetnék el e tanfolyamot keresztény tanítóink is? Akkor bizonyára az iparostanoncok vallási számaránya szerint töltettek volna be a tanítói állások. E hirt egyébként annál is inkább örömmel regisztráljuk, mert úgy látjuk, Kula társadalma kezdi magát feloldani azon lidérenyomás alól, mely eddig évek hosszú során át teherként reá nehezedett.

— **Szarvasvadászat Baranyában.** Pécsről írják, hogy Frigyes főherceg bellyei uradalmában már megkezdődött az őszi szarvasvadászat. Frigyes főherceg még a nagyhadgyakorlatokon időzik, de holnap már visszatér Bellyébe és részt vesz a vadászatban. A vadásztársaság tagjai Izabella főher-

cegasszony és leányai, Gabriella és Izabella, továbbá a braganzia hercegi pár. A társaság most a Köriserdőben vadászik. Eddig huszonöt darab szépen fejlett erős szarvas került terítékre. Schamburg Lippe György uralkodó herceg erdeiben szintén folynak a vadászatok. Eddig öt darab szarvast terítettek le. A herceg tegnap párdai kastélyában ebédet adott.

— **Szerencsétlenség munkaközben.** Sztrankoviics József, tizenöt éves mézszarostanonc a Zombori-uton ma gazdájának burorát rakta kocsira. Munkája közben a ló megrántotta a kocsit, aminek folytán Sztrankoviics a kocsit hátuljáról arccal a keramit kövezetre bukott és arcát összezúzta.

— **Megtámadott mezőőr.** A radonaváci szőlőkben Martinoviics Gergelyt szőlőtolvajlásra érte a mezőőr, akit azonban a tolvaj megtámadott. A mezőőr erre botjával kezdte verni Martinoviicsot, s oly erős ütést mért a karjára, hogy a karcsontot eltörte.

— **Hirdetmény-kivonat a kenyér és zab szállításának nyilvános versenytárgyalás utján való biztosítása iránt.** A m. kir. szegedi II. honvéd kerületi csapatok 1909. évi kenyér és zab szükségletének szállítás utján való biztosítása céljából, kizárólag írásbeli ajánlatok utján az alább felsorolt napokon és állomásokon mindenkor délelőtt 9 órakor, nyilvános ajánlati versenytárgyalás fog tartatni és pedig: Nagybecskereken folyó évi október hó 6-án a honvéd állomás parancsnokságnál. Pancsován 6-án a honvéd állomás parancsnokságnál. Lugoson 6-án a 8. honvédgyalozereg kezelő bizottságánál. Szegeden 8-án a kerületi hadbizottságnál. Aradon 8-án a honvéd állomás parancsnokságnál. Orsován 12-én a honvéd állomás parancsnokságnál. Versecen 15-én a 7. honvédgyalozereg kezelőbizottságánál. Oravicán 19-én a honvédállomás parancsnokságánál. Szabadkán 22-én a 6. honvédgyalozereg kezelő bizottságánál. Zomborban 26-án a honvéd állomás parancsnokságánál. Ujvidéken 28-án a honvédállomás parancsnokságánál. Baján 30-án a honvédállomás parancsnokságánál. Az egyes állomások szükséglete és a szállítási feltételek az egyidejűleg kiadott hirdetményből, valamint az előkészített „Szállítási feltételek” füzetéből kivehetők, melyek a szegedi honvéd kerület hadbizottságánál, valamint a megnevezett állomásokon elhelyezett honvéd csapatok kezelőbizottságánál — illetőleg a honvéd állomás parancsnokságok irodáiban betekinthetők. A hirdetmény, valamint a „Szállítási feltételek” füzet a kerületi hadbizottságnál díjmentesen megszerezhetők. Szeged, 1908. évi szeptember 16-án. *M. kir. szegedi II. honvédkerület hadbizottsága.*

— **Állatjárványok.** A topolyai járási főszolgabíró átiratban értesítette rendőrkapitányságunkat, hogy a topolyai határban uralgott ló-rüh kór megszünt. — Szabó Sándor zentai kir. állatorvos pedig arról tett jelentést, hogy a lépfene megszűnt.

— **Véres verekedés Bajmokon.** Tegnap a Mózes-féle korezmában három híres verekedő valami felett összekocant. Az összeveszés vége az lett, hogy a békéltető vendéglőst szurkálták meg. A szurkálásoknak az odasiető rendőrök vetettek véget. Kettőt bekísértek, a harmadik megugrott.

— **A végrehajtási novella és a cipészek.** Tegnap a Magyar Cipészek és Cipőkereskedők Országos Egyesülete határozatilag kimondta, hogy tagjai: 1. Az új végrehajtási törvény életbelépése folytán a hitelezést korlátozzák. 2. Megrendeléseket csakis megfelelő előleg adása után fogadnak el. 3. A javítási munkákat csakis akkor szállítják házhoz, ha azokat a vevő előzetesen kifizette és 4. Vidékre kizárólag utánvétellel küldik el a megrendelt cipőket.

— **Életveszélyes bicskázás.** Horváth János, ötvenhétéves földműves, jó üzletet csinálva, társaival a Halasi-uton levő Szádecky-féle korezmában itta az áldomást. Addig idogáltak, míg a bor a fejükbe nem szállt, s össze nem veszték. Horváth János egyedül volt kénytelen az ellene támadt társak ellen védekezni. A verekedés közben

az egyik ember bicskáját a lapockák alatt kétszer a hátába szurta. Az első segélyt a mentők nyújtották, a sérülések azonban oly veszedelmesek voltak, hogy Horváth Jánost a közkórházba kellett szállítani.

— **A macska szívóssága.** Dombóváról írták a szekszárdi „Közérdeknek”: Egy finomlelkű uriember gazdája kedvtelése szerint belanított foxterrier kutyája megölte házi macskáját. A macskának szopós kölykei voltak. Kerestük őket, de nem tudtuk megtalálni. Csak ötödnapra, pusztulásukat már biztosra vettük, találtunk rájuk sírás után. Nagyon éhesek voltak, de egyéb bajuk nem volt. Régtől tejet adtam nekik kanállal s most már vigan vannak. Vajjon mi történnék egy csecsemővel vagy akár kutyakölyökkel, ha öt napig nem szopnek?!

— **Találtatott.** Találtak egy ezüst karperecet. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségnél.

— **Allat-ember.** Pokornics József, György és Lukács megtámadták Tavankuton Seviics Liza, huszonkétéves lányt, hogy állatias szenvedélyüket kielégítsék. Galád merényletük azonban nem sikerült. Büntükért a bíróság előtt számolnak.

A csendőr és az ördög.

Igen érdekes eset történt a minap egy cigányasszonnyal, aki arról volt nevezetes, hogy a kuruzslás mesterségében első ilyenü szaktekintély. Egy levelet kapott ugyanis Baranyi György nevű csendőrtől, amelyben az illető kéri az asszonyságot, hogy legyen olyan szives és küldjön neki egy kis ördögöcskét utánvét mellett, mert szüksége volna egyre.

Nagy töpröngésnek adta magát erre a mi cigányasszonyunk. Orvendett, hogy ily nagy ur, mint egy csendőr, keresi őt fel, no meg az is igaz, hogy furdalta füstös oldalát a levél végén szóba hozott három forint is.

Hosszu fontolgatás után kifundálta a megoldást. Megírta a csendőrnek, hogy elküldi az ördögöt, de sajnálatára, mivel kicsi elfogyott, csak nagyot küldhet. Azonban ez csak hasznos lesz rá nézve, mert a nagy csak többet tud, mint a kicsi. No meg az ár ugyis ígyis egy. De figyelmezteti a csendőrt, hogy a ládát, melyben az ördög utazik, ki ne nyissa, mert nagyon haragos és két nap múlva feltétlen küldje vissza. S amint írta ugyis tett, elküldvén a ládát az állítólagos ördöggel.

Este volt már, mikor a láda a lakanyára érkezett. Baranyi uram fogta a ládát, nézte innen, nézte onnan, emelte forgatta, de nem jött rá, hogyan kell az ördög uralra érintkezni. Felszerette volna nyitni a ládát, de nem merte, mert félt nagyon.

— No alszom egyet rája, majd holnap aztán végzek vele akár mi is lesz azután.

Lefeküdt aludni, de nem tudott.

Ejféli tájban megszóltalt halk; alig hallhatóan egy hang a ládából. A szegény csendőrön kiütött a verejték. Félve, remegve ment a láda közelébe s remegő hangon kérdezte:

— Ki az oda lent?

— In vagyok azs ördög.

Baranyi mellét verve ment közelebb és közelebb s a ládán levő krajeárnyi lyukon így susogott be:

— Kedves jó ördögöm, tennél-e nékem egy nagy szivességet a lekiüdvöm érdekében?

— Hogyne tennék mán azs urnak?

— No hát, kérlek, változtasdát a komiszáriust vén asszonnyá; nagyon meghálánám, mert tudod, igen csunyan bánt el velem a minap.

— Mán megizs van!

Borzadva hallgatta a csendőr az ördög szavait, bár furcsának tűnt fel cigányos dialektusa, mi némi kételkedést szült lelkében.

— Nem merem elhinni — szólt — mert hát nem is láthatom a komiszáriust, mivel hogy nincsen itthon.

— Itt van azs bizony a sobába, csak dobj bele a ládába egy öt koronást mindjárt kigyün innen.

Remegő kézzel eresztette a ládába a csendőr a kívánt pénzt és égnek meredt minden hajaszála, mikor kis idő múlva tényleg kinyílt a belülről zárt láda, s egy csuf üreg cigány asszony dugta ki belőle a fejét. De csakhamar örömpírban égett az arca, eszébe jutván, hogy na most vissza fizeti azt a sok bántást, mit a komiszáriustól eddig túrnia kellett.

Elővette a szíjját s táncoltatni kezdte a komiszáriusnak vélt cigányasszonyt, ki most látta be, mily ügyetlen volt.

Mikor már nem bírta a keze a sok verést, rugdálni kezdte az asszonyt. — A csendőrnek a football sport ebbeli buzgó üzése közben nyitott be a komiszárius szigorú arccal. A szegény csendőr, ha maga az ördög lép be, se ijedt volna meg jobban. De nem is oktanul. Másnap ott ült a mi jó Baranyi urunk az ördögös cigányasszonnyal egyetemben a hűvösön s azt hisszük, hogy nem a szerelemről csevegnek, sem pedig a legközelebbi ördög rendelésről.

Egész Délmagyarország legkedveltebb kéz- és arcbőr-finomítója a LEHRER-féle

ERZSÉBET-CRÉM,

mely a bőrt 2-3-szori bekenés után bársonyosimává és üdévé teszi. Nem zsíros s ennél fogva nappal is használható. Pörpörpések, bőrpörpések és bőrkétségek ellen utóérhetetlen szer. Egy tégely ára 1 korona. 6 tégely rendelésénél bérmentesítés. Minden dobozban használati utasítás.

484-74-35

Kapható:

LEHRER ALFRÉD gyógyszerárában
KULA (Bácsmegeye).

INNEN-ONNAN.

Egy uriházban vacsorához készültek. A háziasszony két kiló borjúhúsra adott pénzt a szakácsnénak. Ez azonban kétszer akarta megkapni a hus árát s azért ijedt arccal rohant be a nagyságához s ujságolta, hogy a macska megette a húst.

Hallja ezt a jelentést a nagyságos ur. Gyanus lévén előtte a dolog, kiadta a parancsot, hogy hozzák elő a macskát. Kevés hajsza árán meg is került a círmos. A leleményes ur összeköti a macskát, ráteszi egy mérlegre s meg méri, hát éppen két kilót nyom.

Ránéz ekkor a paprikavörösré vált arcu szakácsnéra s flegmatikusán jegyzi meg:

— A hus eszerint csak megvolna, de — hol van most már a macska?...

IRODALOM.

= Zászlónk. Mint a szomjas ember epedő óhajtozása tiszta víz után, úgy hangzott el a minap a Kath. Nagygyűlésen a szózat: Tiszta szép irodalmat nekünk. Bemutatták a szónokok a szennyes szépirodalom eddigi pusztításait és a hallgatóság „pfuj, pfuj” közbekialtással jelezte, hogy torkig van már a pornográfia, magyarul: irodalmi malackodás tüzelmeivel. Hát ez helyes. De rögtön előáll a nagy kérdés: Hogyan küzdjünk az irodalmi malackodás ellen? Gondolható e eredményes küzdelem, ha a rossz olvasmány ellen csak mennydörgünk, de jóról nem gondoskodnak? Es gondolható-e a tisztességes szépirodalom fölvirágzása fölvirágoztató közönség nélkül? Ugy-e, nem. Hát ha nem, akkor tessék a tisztességes sajtó termékei mellé előfizetőnek, terjesztőnek, kapacitálónak beállni. Erre kérjük föl az irodalmi tisztesség minden barátját, különösen most, a midőn a Zászlónk VII-ik évfolyamának első száma fekszik előttünk. Tessék megrendelni, tessék ajánlani a tiszta szépirodalom ezen kedves-bájos termékét. A pornográfia egyik hamar nem akad ennél hatalmasabb ellen-

szere — különösen a fogékony ifluság lelkében. Nem beszélünk róla sokat, hisz ismerik széles e hazában, de azt bátran hangsúlyozzuk, hogy aki e lapra azt a páratlanul csekély egész évi két koronányi előfizetést beküldte — még soha nem bánta meg. Tessék megpróbálni — apák, anyák, nevelők, ifjuság-barátok! Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Damjanich utca 50. Telefonszám 246.

A szentesített végrehajtási törvény
rendelettel együtt füzve 1 korona 20 fillér.

Továbbá:

A követelések bejelentéséhez szükséges előírás szerinti nyomtatványok

kaphatók: HEUMANN MÓR könyvkereskedésében
SZABADKÁN, FÖTÉR.

SPORT.

> **Football verseny.** A mára hirdett football mach elmarad, mivel a Szabadkai Sport Egylet a mérkőzést lemondta.

> **Délvidéki labdarugó bajnokság.** Az 1908/09. évi bajnokságot már kiírta a Magyar Labdarugók Szövetsége. Az idei bajnokságba hat egyesületet nevezett be; azonban a Kaposvári Atletikai Klub visszalépése folytán csak a következő öt egyesületek maradnak a küzdők sorában: Aradi Atletikai Klub, Aradi Postások Football Klubja, Szegedi Atlétikai Klub, Temesvári Atletikai Klub és a „Bácska” Szabadkai Atletikai Klub. A „Bácska” már erősen készül a bajnokságra és ezért fog folyó hó 27-én az Aradi Atletikai Klubbal mérkőzni Szakadkán a Zombori-uti football pályán. Reméljük, hogy a „Bácska” sok dicsőséget szerzett csapata most is meg fogja állani belyét a bajnoki küzdelmekben.

Pénzének ellensége,

ki azt francia pezsgőért szórja mikor egyenértékül hazai terméket sokkal olcsóbban kaphat.

KAPHATÓ:

256-59-39

minden elsőrangú fűszerkereskedésben,
kávéházban és vendéglőben.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Bűnügyi főtárgyalások.** A szabadkai büntető törvényszék által főtárgyalásra a következő bűnügyek tüzetek ki:

Szeptember hó 21-én: Fischer Lipót és társai emberölés vétsége, Szabó Károly és társa lopás büntette, ifj. Szécsényi István sajtó útján elkövetett becsületsértés vétsége, Kepes Tibor összbüntetés, Szalai Imre lopás büntette.

Szeptember hó 23-án: Stein Mor emberölés vétsége, Mamuzsics István és társai súlyos testi sértés büntette, Nákics Velimir lopás büntette, Szalai Ferenc és társai súlyos testi sértés büntette, Kellner Ferenc zsarolás büntette.

Szeptember hó 25-én: Pertics Péter és társa hatóság elleni erőszak büntette, Fischer Miksa emberölés vétsége, Rác József lopás büntette, Martin János és társa súlyos testi sértés büntette.

REGÉNY.

KLEOPATRA.

52

Akaratlanul fordította fejét azon helyre, ahol valamikor Boris nagyherceg állt... Most Nizzában volt és ugyanezen órában készült ő is a vallásos szertartáson leendő részvételre... Kleopatra a szívét ellágyulni érezte.

Oh! ha a nagyherceg azt gondolta, hogy megtudja majd tagadni azt a vonzalmat, mely a lány szívét feléje ragadta, akkor Boris rosszul ismerte, rosszul ítélte meg őt. Ha Boris azt gondolta, hogy egyszer majd kikacagja őt, mert tisztelte akkor, amikor leszakíthatta volna, s eldobhatta volna magától, mint az illatját vesztett virágot, akkor megsértette őt e gondolattal. De e nagy ünnep áhitatában a husvéti kiengesztelődesben megbocsátott neki. Kleopatra a távollevőnek végtelenül édes, gyengédséggel és hálával teli gondolatot küldött. Istent helyezte kettőjük közé; Kleopatra meg a teremtő mindenható keze közé ajánlotta, kérve, tartsa meg e drága, boldogságra, szerelemre érdemes lényt.

Az udvar belépett. A cár a cárnőt vezette; utánna rangszerint e szép család tagjai az uszályt hordó apródokkal, gyémántok, bársony, sehol nem látható csipkék hullámai közepette. Alig foglalták el az uralkodók helyeiket, az ikonosztaz aranyos ajtó megnyílt, a papok énekelve jöttek ki, hogy keressék a feltámadt Krisztust, kinek holtteste eltűnt. A menet élén kereszt zászlók; a viláosság özönét árasztó csillárok ragyogásában, a karénekesektől kísért papság balra tért az isteni test keresésére. Az ének elhalt az óriási termék távolságában; még csak a gyermekek éles hangja hallatszott, más semmi. Vallásos csend uralkodott a kápolnában, ahol hallható volt az összegyűlt háromszáz személy lélegzése. A nők az egyik, a férfiak a másik oldalon; oly csend volt, hogy meghallhatták az egyik nő ruhájáról lehulló kamelia-szirom zaját.

Légies hangok hangzottak messziről, majd a közeledő tenorhang, aztán a basszus; a papság, mintha futott volna, oly gyorsan lépett be jobbról, megkerülvén az egész palotát. Az ének hirtelenül elhallgatott.

— Krisztus feltámadott, szólalt meg a pap erőteljes hangon, mely mintha a hallgatók lelkében hatolt volna.

— Valóban feltámadott! felelte a kar és tömeg a közönséges beszéd hangján.

A pap háromszor ismételte a megszentelt szavakat és kapta mindig ugyanazon feleletet; élénk dicsének tört föl a boltozatok alól, mint a tűzijáték, az emberek meg a szeretet csókjával csókolták meg egymást, miközben a szentély zárt, selyem függönyei mögött megkezdődött a mise.

Kleopatra sokszor vett részt e szertartáson, melyben semmi új sem volt, de ily élénken még sohasem hatott rá. Néhány szót váltva szomszédnőivel, a csókadás és üdvözlés percei alatt, maga köré tekintett, hogy megnézzé az új arcokat.

A véletlen folytán a pad belső szélére került egy, hogy az ő sorában ő volt legközelebb a férfiakhoz. Amiközben tekintete a csoportokat futotta át, néhány üdvözlést fogadott oly szeretetreméltó udvariassággal, mely távoltartotta tőle az embereket. Tekintete most egy jövevényen akadt meg, akit még nem ismert.

(Folyt. köv.)

Sirkőüzlet

áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy folyó évi szeptember hó 1-től VI. kör, Gréczi-utca 168. sz. saját házamba helyeztem

sirkő-, kőfaragó-műhelyem és szobrászati műtermemet.

Készítek carrarai márványból, hazai fehér és vörös márványból és terméskőből sirkőveket, uti keresztet, Szentháromságot, oltárt, kálváriát, szenteltvíztartót és e szakmába vágó összes munkákat.

Elvállalok épületmunkákat gránit-, márvány- és terméskőből, úgy házdíszítést, ornament-munkákat kőből vagy gipszből, továbbá elvállalok régi sirkők becsérlését, régi sirkőveken betűvésést, régi sírfeliratok megaranyozását valódi arannyal a legjutányosabb árban.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, maradtam

alázatos tisztelettel

Egy tanonc felvétetik. **KOVÁCS LŐRINC,**
kőfaragómester.

Lakás és raktár: VI. kör, Gréczi-u. 168. sz.
520-14-8 saját ház.

BÉRBEADÓ

Bartek Károly Damjanich-utca 614. számú házában, szemben az új városházával egy

3 utcai és 2 udvari szobából álló lakás

minden szükséges mellékhelyiséggel esetleg istállóval is.

539-4-4

Sütőde áthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy helyben, II-ik körben levő

SÜTŐDÉMET

VI. kör, Petőfi-utca (baromfi-piac sarok) saját házamba

helyeztem át,

hol azt a mai kornak teljesen megfelelően rendeztem be és naponta többször friss sütemény, fehér és rozskenyér kapható.

A közönség részére sütés naponta kétszer, reggel 7 órakor és d. e. 10 órakor. Hétfőn sütés d. e. egyszer 10 órakor.

Elsőrendű gőzmalmi liszt eladás.

A n. é. közönség jóindulatába ajánlva magamat, maradok

teljes tisztelettel

Kunzabó Mihály
sütőmester.

488-43-14

Kereset bárki részére!

Házi munkások keresetnek gyors kötőgépeinken való kötésre. Távolság nem határoz, mi eladjuk a kötött munkát. 180-46

Thos. H. Whittick és Tsa

Prága, Franzens-Kai No 6-708.

Rétay és Benedek

oltáregyleti szállítók

egyházi műiparintézete

Budapest, IV. ker., Váci-utca 59.

Miseruhák, zászlók, lobogók, oltárfelszerelvények, csillárok, keresztúti és oltárképek, valamint mindenemű templom- és kápolna-berendezések előállítására.

Műintézetünk vállalkozik a templomok teljes belső megújítására, stilszerű kifestésére, az oltárok stb. renoválására és aranyozására kedvező feltételek mellett.

Készít stilszerű oltárokat, szószék, gyónószékek és domborműű stációképeket.

Árjegyzéket, költségvetést, mintákat és tervrajzokat készséggel küldünk. 281-26

5 drb 1 évig használt ablak

0.85-1.65 méretű eladó

Salga Mátyás építési irodájában

VI. kör, Miklós-utca 25 (Teréz-templom mögött).

Ugyanott 477-15

épület tervrajzok jutányos áron beszerezhetők.

Cipész-munkás kerestetik Bezdánba

havi 50, azaz évi 600 korona fizetéssel, állandó munkára. Nős munkás előnyben részesül.

Költözéskor a munkaadó 20 kor-val járul. A nő-munka több; a munkák simák, szögtek és fordítottak; különlegességek: ránkás, varrott vagy francia sarok nem készül. Kivánatos lenne, ha a munkás segédkezhetnék a felsőrésszel készítésnél és gyengébb tűzésnél.

Munkaidő: január és februárban reggel 5 órától este 7 óráig; a többi hónapokban reggel 6 órától este 7 óráig. Vasár- és ünnepnapokon teljes munkaszünet.

A családos munkás a községben 40 koronáért már elsőrendű lakást kap.

Bővebb cím a kiadóban. 530-10-7

„Gépész”

című műszaki, hetenként megjelenő lap az egyedüli, mely hivatásosan foglalkozik a gépészek társadalmi helyzetével és ingyenes közvetítésével, melynek előfizetési ára egész évre 8 kor, fél-évre 4 kor. A gépész és kazánfűtői vizsgára előkészítő kézikönyv 2 korona 85 fillér. Kazánfűtői és összes gépészeti vizsgákra előkészítő kézikönyv 130 rajzzal 300 oldal 4 kor. 50 fillér. Villamossági kate villanycsengők és telefonkezeléséről 5 korona 50 fillér. Aratógépek szerkezete és kezelése 1 korona 85 fillér. 1908. évi gépészeti zsebnaptár, mely a gépészeti tudnivalók tárháza 1 korona 35 fillér.

Gépész kiadóhivatalában:

Szeghalom.

Hirdetéseket
jutányos áron felvesz
lapunk kiadóhivatala.

WEISZ JÁNOS ANTAL

villany-, gáz- és vízvezeték-felszerelési műhelye és üzlete

SZABADKÁN, Eötvös-utca, Csillag-ház.

Villanyfelszerelési cikkek.

Vízvezeték-, fürdő- és klozet-berendezések.

Költségvetés ingyen. Gyári árak.